

ANTONII STÖRCK,

SAC. CÆS. REG. APOST. MAJEST. CON-
SILIARII AULICI, ARCHIATRI, IN NOSOCO-
MIO CIVICO PASMARIANO PHYSICI, ET
FLURIUM SOCIETATUM MEMBRI &C.

LIBELLUS

DE

USU MEDICO

PULSATILLÆ

NIGRICANTIS.

VINDOBONÆ,

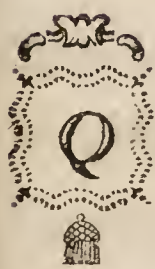
TYPIS JOAN. THOM. NOB. DE TRATTNERN,
CÆS. REG. AULÆ TYPOGR. ET BIBLIOP.

MDCLXXI.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

PRÆFATIO.

 *Quamvis Pulsatilla nigricans nullum
huc usque locum inter herbas officina-
les obtineat, eam tamen ad illas jure merito
pertinere, experimenta, in hoc libello re-
censita, evincunt.*

*His enim comprobatur: Pulsatillam ni-
gricantem esse remedium maxime innocuum,
eamque tuto posse ægrotantibus exhiberi
& prodesse plurimum in morbis pertina-
cissimis.*

Utinam primævi medicinæ parentes, & primi rei Herbariæ Scriptores tot plantis nomen veneni non imposuissent! Nam inde contigit, ut omnes fere medici, ad nostra usque sæcula, harum usum sollicite evitarint, & partem medicinæ maxime necessariam neglexerint, reliquerintque incultam.

Venena terrent ægros & inscios, cur autem medicos terreant, ignoro.

Ego profecto! mihi persuasum habeo, imprudentis medici manu nullum dari venenum; Etenim is, ratione & experientia edoctus, debet novisse methodum, qua parvenitur, dosimque, qua exhibeantur medicamenta efficacia; debet præterea novisse morbum, in quo recte conveniunt & conferunt, & symptomata, quæ similia remedia exposcunt; debet etiam novisse tempus & stadium morbi, in quo indicantur.

His

His cognitis medicus certo errare nunquam potest, nec noxam adferre ægrotanti.

Pulsatilla nigricans videtur magnam virtutem, morbos oculorum antiquos curandi, possidere.

Ejus usu multi visum, jam a pluribus annis deperditum, recuperarunt; aliis levamen adtulit, morbum vero integre vincere non potuit; pauci erant, in quibus nullam prorsus mutationem produxit; nemini autem nocuit.

Pluribus quidem experimentis rem ad majorem perfectionis gradum deducere potuissem, sed appropinquat tempus vernale, quo illico hæc planta sese extollit, & floret; hinc credidi, congruum esse & utile ejus virtutem nunc manifestare & annunciare medicis, ut debito tempore copiam colligere, & in usus medicinæ parare possint, & egentibus recta methodo exhibere.

Ad mea experimenta sua contulerunt, Ferdinandus Leber Chirurgiæ professor; Dominus Faucken physicus ad Sanctum Marcum, & Dominus Rechberger chirurgus in eodem magno Nosocomio ad Sanctum Marcum.

D E

PULSATILLA

NIGRICANTE.

Pulsatilla nigricans. Off.

Anemone pratensis. Linn. Syst. nat. T. 2. Pag. 375.
Edit. ult.

Anemone pratensis. Jacquin. Enum. Stirp. Vindob.
Pag. 97.

Pulsatilla flore minore nigricante. Bauh. pin. 177.

Pulsatilla flore clauso. Lob. ic. p. 283.

Pulsatilla secunda. Boerh. ind. plant. 2. p. 1. pag. 39.

Gall. Coquelourde noiratre. Angl. Blackish Anemone or Wind-Flower. Bat. Keuken-Schelle.
Germ. Schwärzliche Ruchenschelle; schwärzliche Windblume.

DESCRIPTIO PLANTÆ.

Radix est oblonga, rugosa, inæqualiter crassa, perennis, fibrosa; hæc primo vere emittit *Folia* solummodo radicalia bipinnata, *foliolis*

conferta angustioribus, elongatis, acuminatis, inæqualiter divisis, obscure virentibus. Antequam *foliola* penitus evolvantur, exsurgit *caulis* unus alterve teres, exfusco viridis, cinctus *Involucro* nonophyllo, profunde multoties ac inæqualiter diviso, externe subfusco, interne obscure viridi; pars *caulis*, quæ supra involucrum eminet, *Florem* gerit nudum, hexapetalum, fere clausum, coloris saturatoris & quasi nigricantis! fundum floris *stamina* occupant *filamentis* numerosis, flavis, capillaribus, *corolla* dimidio brevioribus, *antheris* didymis, erectis; *Germine* in capitulum collecta *stylis* acuminatis, saturate purpureis terminantur, & in *semina* abeunt acuminata, longiori cauda, pilosa, ornata.

Crescit hæc planta passim in locis apricis; floret mense Aprili.

Omnes ejus partes, paululum masticatæ, linguæ acerrimum, urentem, & diu per-

persistentem saporem imprimunt; sola radix mitior est.

Datur adhuc alia *Pulsatilla* species, quæ *Pulsatilla vulgaris* dicitur, seu *Anemone Pulsatilla Linnæi*: hæc ob copiosam, densamque pubem, qua undique large tegitur, quasi ex viridi canescit; *Foliola* habet latiora; *Florem* gerit majorem, erectum, magis apertum, pallide violaceum: cæterum omnes plantæ partes, etiam diutius masticatæ, acres non sunt, & linguam sapore nauseoso ac leviter amaricante afficiunt. Aqua inde destillata vix non insipida est.

Dum hæc *Pulsatilla vulgaris* defloruit, tunc incipit nostra *Pulsatilla nigricans* florere, quam, ut colligentes a priori rite distinguant, & seligant, oro; etenim earum virtutes non videntur esse æquales.

Egregius ac Doctissimus *Jacobus Well* Pharmacopæus, ad ursum nigrum, mihi ex *Pulsatilla nigricante* paravit aquam destillatam & extractum.

Sumfit is plantam totam cum floribus, abjecta tamen radice, conscissam imposuit cucurbitæ vitreæ, & adfudit octo partes aquæ fontanæ, & apposito capitello, adjunctoque excipulo ad balneum arenæ medietatem abstraxit.

Hocque abstractum asservavit sub nomine *aquæ Destillatæ Pulsatillæ nigricantis*, quæ admodum acris & penetrans est.

Reliquum adhuc paulisper decoxit, herbam aliquantulum expressit, percolavit, & colaturam ad extracti mollioris consistentiam lenissimo calore fecit evaporari.

Extractum hocce linguæ impositum in principio leniter adstringere videtur, dein pungentes dolores excitat, & tandem ardorem diu permanentem producit.

Confeci ex hoc extracto binos pulveres; primum, qui leviozem extracti dosim continet, nominavi pulverem *A.*,
se-

DE PULSATILLA NIGRICANTE. II

secundum vero pulverem B., qui duplam extracti dosim recipit.

℞. Extracti *Pulsatillæ nigricantis* gr. VII.

Sacchari albi dr. i.

m. f. pulv. tenuissimus diu terendo in mortario marmoreo.

℞. Extracti *Pulsatillæ nigricantis* gr. XIV.

Sacchari albi dr. i.

m. f. pulvis tenuissimus diu terendo in mortario marmoreo.

Ex pulvere A. assumsi quinque grana mane, & eandem dosim vesperi repetii, idque hac ratione præstiti per triduum; & quoniam nullum in me effectum percepi, sumsi grana decem mane & totidem tempore vespertino.

Ex hac dosi sensi semper aliquot minutis ab assumptione dolorem lancinantem in oculo dextro, in quo magnam contusionem biennio abhinc passus fui; quum efrænes equi currum, cui infidebam, violento concussu invertebant; in reliquo

au-

autem toto corpore nil prorsus incommodi animadverti.

Postquam per quinque dies quotidie grana viginti hujus pulveris deglutivissem, nullamque inde in me functionem turbari, aut lædi observassem, credidi: tuto & omni jure hunc pulverem posse exhiberi ægrotantibus.

Omnem curam parva pulveris *A.* dosi inchoavi, & didici dein experimentis iteratis, ægros ejus magnam quantitatem sensim sine omni molestia & noxa ferre. Aliqui acceperunt per diem unam, duas, tresve Drachmas.

Dum dosis pulveris *A.* ad drachmam mediam vel drachmam integram augebatur, exhibui tunc pulverem *B.*, ut æger sub minori volumine eandem tamen extracti seu medicamenti portionem aquireret.

Ex herba sicca paravi infusum sequenti modo:

R. Her-

DE PULSATILLA NIGRICANTE. I 3

℞. Herbæ *Pulsatillæ nigricantis* dr. i.
consciss. infunde f. q. aq. fervid.
per $\frac{1}{4}$ hor. vase clauso dein cola-
turæ lib. i.

adde

Sacchari q. s. ad gratiam.

S. sumat æger ter quotidie vasculum
unum unciarum trium vel quatuor hujus
infusi.

Reddidi hoc infusum fortius, dum ad
ejusdem colaturæ quantitatem dr. ij. vel
dr. iij. vel unc. β. adhibui, idque ægri
sine molestia tulerunt.

Hoc infusum interne, & externe ap-
plicatum in fœdis & fordidis ulceribus op-
timos quandoque præstitit effectus.

Tentavi id etiam in tinæa capitis anti-
qua admodum, verum cutis inflammaba-
tur, caput vehementer doluit, unde ab ul-
teriori experimento abstinendum judicavi.

EXPERIMENTA.

EXPERIMENTUM I.

Fœmina, 35. annorum, a quinque annis & dimidio brachium finistrum non poterat movere; erat enim totum rigidum, & emaciatum.

Causam mali rejecit in morbum rheumaticum, quo olim per totum corpus laboravit, & quo disparente brachium cœpit immobile fieri, & rigescere.

Remedia interna & externa hucusque nil profuerunt; ipsa vis electrica dolorem magnum produxit, sed malum non emendavit.

Huic exhibui mane drachmas duas aquæ destillatæ *Pulsatillæ nigricantis*; eandem dosim vesperi iteravi. Primis binis diebus nullam sensit mutationem.

Unde tertio die suasi, ut fumeret mane unciam dimidiam, & totidem ad meridiem & vesperi.

Per.

Percepit tunc vagos & lancinantes in brachio dolores , & noctu pruritus ingentem.

Post octiduum cœpit digitos paululum movere , & dolores fuerunt frequentiores.

Dedi dein ter de die unciam integram hujus aquæ , & jussi , ut mane & vesperi brachium totum probe fricaretur pannis laneis , & dein lavaretur aliquamdiu eadem aqua destillata ex *Pulsatilla nigricante*.

Intra binas septimanas potuit brachium elevari , & digiti movebantur liberius.

Debito tempore rediit fluxus menstruus , sed longe copiosior , ac alias esse solebat.

Quamdiu menstrua fluebant , ægra nec dolorem , nec pruritus sensit in brachio ; his autem finientibus novus & valde molestus ortus est pruritus & compa-ruerunt pustulæ rubræ , copiosissimæ , quæ dein pure replebantur.

Dum primæ pustulæ exsiccatæ sunt, & in squammas secesserunt, novæ iterum multæ eruperunt; hoc aliquoties eodem ordine contigit, & ægra semper inde levamen habuit, atque spatio trium fere mensium poterat brachium libere in omnem partem movere, & eo uti ad solitos labores bene peragendos.

Eandem remedii dosim usque ad finem curationis semper assumsit, nec abstinuit, dum menstrua fluebant.

Neque lotio & lenis frictio brachii fuit intermissa, licet pustulæ suppurantes doluerint acriter & cutis superficies fuerit inflammata; quoniam his externe irritatis motus brachii semper factus est melior & liberior. Unde has molestias ægra patienter tulit.

Primis diebus ex usu hujus remedii urina copiose educebatur, & ægra subinde levem vomendi conatum percepit; cæteroquin de nullo incommodo conquesta fuit.

EXPERIMENTUM II.

Sacerdoti, 63. annorum, qui paralyfi brachii & pedis dextri jam a decem annis laboravit, dedi mane & vesperi unciam dimidiam aquæ destillatæ *Pulsatillæ nigricantis*; spatio octidui nil mutatum fuit.

Sumfit dein ter de die unciam dimidiam, mox autem nausea ipsum prehendebat & vomendi conatus.

Suasi, ut dosim remedii iterum minueret, verum nec exiguam quantitatem amplius potuit deglutire, quin vomitus moveretur; unde erat ab hoc remedio abstinendum.

EXPERIMENTUM III.

Fœmina, 28. annorum, ante triennium a fœdis venereis ulceribus curata fuit, ab eo autem tempore sensit in omnibus membris & articulis continuos & dilacerantes dolores, qui quotidie ver-

fus horam quartam matutinam multa cum vehementia exacerbabantur.

Appetiit quidem. & reliquæ functiones bonæ erant, sed corpus mansit debile & emaciatum.

Quæcumque adhibita remedia nil levaminis adtulerunt, nec juverunt balnea.

Huic dedi mane & vesperti unciam dimidiam aquæ destillatæ *Pulsatillæ nigricantis*, quam bene tulit; urina inde copiose fluxit, & primis diebus aliquoties solvebatur alvus.

Sexto die noctu multum sudavit, & sudor male olebat, dolores minuti sunt, & somnus tranquillius usque ad horam sextam matutinam duravit.

Octavo die catamenia prodierunt, quæ solito longe copiosiora erant; nec dolor colicus, qui alias semper ea præcefferat, tunc advertebatur.

Remedium etiam tempore catameniorum fuit continuatum; unde sensim redierunt vires, habitus corporis iterum

increvit, tandem dolores cessarunt, & finita quinta septimana sanitas fuit bona.

EXPERIMENTUM IV.

Vir, 34. annorum, Gonorrhæa venerea neglecta, & inveterata jam diu vexabatur; præterea testiculus dexter durus fuit, & mole longe major sinistro.

Sumfit mane & vesperi unciam dimidiam aquæ destillatæ *Pulsatillæ nigricantis*; primo statim die oriebatur intollerabilis fere ardor urinæ; altero die idem ardor continuavit, & multus ichor foetidus exstillavit ex urethra.

Tertio die æger in dimittendo urinam tantum sensit dolorem, ut fere in animi deliquium ceciderit; præscripsi tunc saturatum ex herba althæa decoctum, ut copiose id biberet tota die, nec tamen remedii alterius usum interromperet.

Quarto die ardor longe minor fuit, ichoris stillicidium autem adhuc erat copiosius ac die præcedenti.

Quinto die omnia fuerunt mitiora, appetitus bonus, noctes tranquillæ.

Spatio trium septimanarum usu continuo ejusdem remedii & decocti emollientis gonorrhæa fuit integre curata, sed testiculus induratus permanfit in eodem statu.

EXPERIMENTUM V.

Vidua, 42. annorum, tophos venereos in offe frontis, ad sternum, & utramque tibiam habuit, & dolores vehementes in omnibus artubus, qui vesperi semper valde exacerbabantur; oculo dextro jam a viginti annis nil vidit, quoniam cornea tota transparens panno erat obducta; menstruo fluxu jam a binis & dimidio annis caruit.

Exhibui ei mane & vesperi unciam dimidiam aquæ destillatæ *Pulsatillæ nigricantis*, quam sumfit per octiduum sine effectû; id solum sibi observare visa est, lucem se quamdam confusam oculo, quo
jam

jam per viginti annos nil vidit, percipere.

Auxi tunc dosim, & dedi ter quotidie unciam dimidiam ejusdem aquæ.

Post octiduum rediens dixit: dolores nocturnos esse minores, seque posse oculo suo dextro jam colores distinguere.

Examinando tophos, inveni eos in fronte longe minores, molliores; reliqui autem non sunt mutati; pannus in oculo erat tenuis, & hinc inde transparens.

Jussi, ut eadem dosi continuaret; quo contigit, ut spatio trium & dimidii mensium visum in oculo, jam a tot annis obfuscato, recuperaverit, ut dolores nocturni cessarint, disparuerintque topi in fronte; verum reliqui nec mole nec duritie minuebantur; erant tamen absque dolore.

His ægra contenta abstinuit a remedio, ex cujus usu nil insoliti unquam observavit.

EXPERIMENTUM VI.

Ancilla, 26. annorum, tophis vene-
reis valde magnis a quinque mensibus la-
borans in utraque tibia, dolores noctur-
nos enormes patitur, & extenuatur fluo-
re albo.

Tentavi eandem aquam, exhibendo
mane unciam dimidiam, & totidem ve-
speri.

Intra octiduum nil levaminis sensit;
suasi, ut ter de die fumeret unciam di-
midiam; inde videbantur dolores noctur-
ni leviores per aliquot dies; verum pau-
lo post eadem cum violentia redierunt.

Exhibui tunc ejus aquæ unciam inte-
gram mane, ad meridiem, & vespери,
ita ut quotidie tres uncias deglutiverit;
ast nec inde malum emendatum fuit, licet
per sex septimanas diligenter & magna
cum constantia eam assumferit.

Hinc ut ab hoc remedio abstineret
jussi.

Præ-

Præscripsi dein saturatum florum *Flammulæ Jovis* infusum, ex quo, spatio trium mensium, integre convaluit, pinguis facta est, & nupsit.

EXPERIMENTUM VII.

Ancilla, 14. annorum, in tota facie, collo, & pectore ulcera habuit fœda, & foetido ichore manantia; in hac tentavi pulverem *A.*, exhibendo mane grana decem, totidem ad meridiem, ac vesperi; ulcera jussi bis quotidie infuso florum sambuci ablui, & dein tegi emplastro diapompholygos.

Primis quatuordecim diebus omnia videbantur mutari in melius; copia ichoris minuebatur, & margines ulcerum futuram cicatricem promittebant.

Verum hæc iterum evanuerunt subito, & ulcera redierunt æque mala, licet ægra quotidie drachmam integram, dein drachmam unam & dimidiam hujus pulveris assumeret per multas septimanas.

Exhibui dein ter quotidie vascula bina saturati infusi *flammulæ Jovis*, & bis quotidie conspersi ulcera pulvere ejusdem plantæ, & texi emplastro diampompholygos; felix inde sequebatur successus; etenim spatio binorum mensium ulcera erant firma cicatrice clausa, & sanitas fuit bona.

EXPERIMENTUM VIII.

Homo, 21. annorum, a pessimis velipenduli & palati ulceribus venereis curatur; manet autem ipsi pertinax admodum ophthalmia, & opacitas in utroque oculo; dextro quidem oculo confuse quædam videre potuit, in sinistro autem albugo visum penitus impedivit.

Parotis dextra jam a longo tempore scirrhusa fuit & magna.

Remedia omnis generis mercurialia, antimonialia, aliaque interna & externa, longo & diligenti usu applicata, nihil juverunt; æger potius inde vires prosterne,

visum diminui, & appetitum deleri, noctesque inquietas reddi conquerebatur.

Ideo dabantur ipsi grana viginti pulveris *A.* mane & totidem vesperi.

Primis octo diebus magnus in oculis dolor ortus est, & copiosissime plorabant oculi.

Data dein fuit ter quotidie similis dosis ejusdem pulveris, & inde sequebatur multa salivatio, qua prodiit gluten tenacissimum.

Salivatio duravit per aliquot dies, & visus in oculo dextro melior factus est, & ad oculum finistrum cœpit lumen obscure penetrare.

Cessante salivæ fluxu insurgebat diarrhæa copiosa, foetidissima; eadem nihilominus dosi & eodem remedio continuavimus, quoniam æger nequaquam debilis reddebatur, & in oculis magnum sentiebat levamen.

Sponte desiit diarrhæa, & tunc caput cœpit vehementer dolere per biduum.

Spacio quinque septimanarum oculo dextro omnia fat bene distinxit, isque fere totus serenus fuit; in sinistro lumen magis percipiebatur, & coepit manifeste dissipari albugo.

Aucta tunc dosi remedii fuit, exhibendo ter quotidie drachmam dimidiam ejusdem pulveris.

Ex hac dosi iterum novus in oculis dolor sequebatur, & dixit æger: se sentire ac si quis cultro aliquid in oculis abraderet, nec tamen oculi rubebant, lachrymæ multæ exstillarunt, & fluxit urina solito longe frequentior & copiosior.

Post aliquot dies dolores in oculis remiserunt, coepit emolliri parotis scirrhusa, & finito secundo mense visus iterum melior fuit.

Dedimus tunc ter quotidie drachmam dimidiam pulveris B. & hac dosi in quartum mensem pereximus, quo tempore æger utroque oculo bene omnia videre

po-

potuit, & simul a parotide scirrhusa integre curatus fuit.

EXPERIMENTUM IX.

Vir, 35. annorum, crurum paralyti, & ingenti ad os sacrum dolore jam a longo tempore laborat; varia & maxime efficacia remedia nil juvant.

Dantur ei grana XV. pulveris *A.* mane & totidem vesperi.

Primis sex diebus dolorem sat acutum in ventre sensit quotiescunque hunc pulverem assumpsit, is autem ultra mediam horam nunquam duravit.

Septimo die afficiebatur diarrhæa, & tunc dolores ventris cessarunt.

Postquam per 20. dies usus erat hoc pulvere, percepit dolores arduos, lancinantes & vagos a digitis pedum ad inguina usque; præterea nil mutatum fuit.

Dedimus tunc grana XX. ejusdem pulveris bis per diem, & inde aucti sunt dolores in cruribus & præsertim in digitis pedum.

Post

Post binas septimanas potuit crura aliquantulum movere, surrexit e lecto, ambulare tamen non poterat.

Exhibebatur tunc bis per diem drachma dimidia pulveris *A.* & dolores in cruribus aucti sunt.

Octiduo post dolores ad os sacrum vehementes adeo fiebant, ut somnum impediverint.

Sumfit tunc ter de die grana *XX.* pulveris *B.*, & mox haimorrhoides cœperunt copiose fluere per triduum.

Finito haimorrhoidum fluxu dolores ossis sacri evanuerunt, & ii in cruribus multum sunt diminuti.

Dedimus tunc ter quotidie grana *XXX.* pulveris *B.* qua dosi jam per aliquot septimanas continuat, & dolores in cruribus cessant, æger surgit e lecto, ambulat solus, sed valde adhuc est debilis.

EXPERIMENTUM X.

Vir, 48. annorum, ulcera venerea in faucibus & lingua tota habet, quæ remediis antevenereis non solum non cedunt, sed serpunt semper, & vicinas partes magis in latum & profundum corrodunt.

Tentavimus pulverem *A.*, exhibendo ter quotidie grana viginti.

Per quinque dies nullam vidimus in ulceribus mutationem, sed urina ingenti copia profluxit.

Dedimus tunc ter quotidie grana XXX. ejusdem pulveris, & sensim videbantur puriora fieri ulcera.

Demum auximus remedii dosim præbendo ter quotidie grana XXX. pulveris *B.*, & hac dosi æger intra quatuor septimanas integre curatus est.

EXPERIMENTUM XI.

Homo, 30. annorum, ex apertis tumoribus Lymphaticis ulcera habuit magna

gna ad scapulam finistram, & ad cubitum brachii dextri, genu finistrum tumuit, & erat immobile.

Ulceræ tantam feri copiam fundebant continuo, ut æger cæperit contābescere, licet usus fuerit optimis remediis, & diæta lactea.

Præ nimio in genu dolore nec pedi insistere, & minus adhuc ambulare potuit.

Exhibuimus ei pulverem *A.*, incipiendo a granis *XV.* mane, todidem ad meridiem, & vesperi, sensim auximus dosim, donec ter quotidie drachmam integram hujus pulveris absumferit.

Primis diebus sensit dolorem in abdomine ex assumpto pulvere, postea autem nil amplius incommodi percepit, nec ulla alia in corpore mutatio contigit.

Spatio trium mensium ulcera sunt firmiter consolidata, tumor ad genu fuit multum diminutus, rediit quædam in genu nobilitas, æger ambulat, & recuperat vires naturales.

EXPERIMENTUM XII.

Ancilla, 24. annorum, ulcus habet foedissimum in lingua, quo lingua fere tota a basi ad apicem usque bifurcata, & erosa fuit.

Per multos menses laudatissimis usa est remediis; verum nec mali limites poterant coerceri, nec ullum unquam levamen observabatur.

Spatio autem quinque septimanarum ex usu pulveris A. non solum ulcus purum fuit redditum, sed & replebatur pulchra carne, & totum bona cicatrice obducebatur; in apice solummodo levis adhuc excoriatio superest, ad quam destruendam penitus eodem adhuc pulvere parva dosi utitur.

Vires autem habet optimas, & solita servitia omni cum alacritate & constantia peragit.

In principio ex usu pulveris tormina sensit; dein autem sequebatur alvi flu-

xus, qui omnem ventris dolorem sustulit.

Observavit quoque ægra urinam longe copiosius ab hoc pulvere moveri.

Menstrua ipsi redierunt solito tempore, & sub usu pulveris erant longe abundantiora, & per plures dies durarunt.

EXPERIMENTUM XIII.

Fœmina, 34. annorum, ulcere venereo & carie ossis frontis laborat.

Remedia antivenerea diu applicata vix ullum auxilium adferunt.

Pulvis autem B. spatio trium mensium cariem destruxit, induxitque firmam & bonam cicatricem.

EXPERIMENTUM XIV.

Ancilla, 25. annorum, gerit a longo tempore tumorem lymphaticum ad articulum genu dextri, qui a perito chirurgo lanceola fuit pertusus, & effluxit multa lymphæ turbida.

Facta incisione tumor concidit; verum lymphæ stillicidium continuat, genu dolet multum, & ægra incipit contabescere.

Præter alia remedia sumfit decoctum corticis peruviani cum lacte, & externe applicabatur cataplasma ex herbis resolventibus, & aqua vegeto-minerali *Gou-lardi*; malum autem nequaquam fuit emendatum, & genu iterum magis intumuit.

Datus igitur fuit pulvis B., quo intra paucos dies mitior fiebat dolor in genu, & ægra potuit dormire.

Sensim quoque minuebatur lymphæ stillicidium, genu detumuit, dolores cessarunt.

Tandem spatio binorum mensium consolidatum fuit ulcus, ægra ambulat sine omni dolore, recuperat vires, genu adhuc paulisper tumet.

Sub usu pulveris ægra advertit urinam solito copiosiore cieri, & alvum habuit laxam; præterea nil insoliti observavit.

EXPERIMENTUM XV.

Ancilla, 17. annorum, fluore albo venereo, condylomatibus ad pudenda, ulceribus faucium & linguæ pessime afficitur.

Consuetis remediis tolluntur condylomata, sistiturque fluor albus; ulcera autem permanent æque fordida, & serpunt continuo.

Datur pulvis A., & spatio unius mensis ulcera omnia sunt optime curata, & rediit robusta sanitas.

Urinam primis diebus abundantius moveri sensit ægra ex usu hujus pulveris, aliud nihil infolidi accidit.

EXPERIMENTUM XVI.

Fœmina, 28. annorum, oculo sinistro jam ab aliquot annis nil videt, nec lumen distinguit, quoniam pannus crassus totam corneam transparentem occupat.

Remedia interna & externa juvant nihil.

Data ideo fuerunt grana XX. pulveris A. mane , totidem circa meridiem , & vesperi.

Primis statim diebus enormes in oculo affecto dolores ægra conquerebatur , quotiescunque hunc pulverem assumfit.

Hi vero sensim mitiores facti sunt , & tandem cessarunt.

Decimo quarto die pannus videbatur tenuior , & ægra lumen optime discernebat a tenebris.

Exhibebantur tunc ter de die grana XV. pulveris B. , & hæc dosis ad curationem perficiendam suffecit.

Etenim spatio binorum fere mensium pannus evanuit , ægra eo oculo omnia vidit , & distinxit.

Præter dolores in oculo affecto , quos primis diebus ægra patiebatur , nullam aliam mutationem in corpore suo percepit.

EXPERIMENTUM XVII.

Ancilla, 25. annorum, tophum venereum habuit ad articulum finistrum maxillæ inferioris; hic in suppurationem abiit, & solitis remediis ulcus, inde ortum, curabatur; remansit tamen quidam tumor, & dolor ingens in parte læsa, & maxillæ motus omnis fere erat impossibilis.

Datur pulvis *A.*, unde in principio dolores augentur, & ægra cogitur fere omni momento urinam dimittere.

Post decem dies maxilla fit mobilior, dolores autem sunt adhuc magni.

Spatio sex septimanarum cessant dolores, tumor evanescit, maxilla liberius movetur, & ægra cibos suos sine molestia masticat, & deglutit.

EXPERIMENTUM XVIII.

Puella, 14. annorum, amaurosi laborat in utroque oculo, & præter lumen confusum nil videt, pupillæ sunt dilatatæ, immobiles.

Dantur ter quotidie grana XV. pulveris *A.*, unde sensit in oculis validos dolores.

Decimo quarto die jam quædam videre potuit, & pupillæ erant mobiliiores.

Spacio binorum fere mensium visus integer rediit, pupillæ factæ sunt naturales, & optime mobiles.

Hæc puella primis tribus septimanis ex usu hujus pulveris quotidie bis terve purgata fuit, nec tamen se debilem inde sensit; cæteroquin de nulla re conquerebatur.

EXPERIMENTUM. XIX.

Puella, 15. annorum, albuginem habet in utroque oculo; videt quidem, sed nec colores nec objecta potest distinguere.

Varia applicata collyria, aliaque penetrantissima ac solventia remedia interne adhibita malum nequaquam emendant.

Demum sumfit ter de die grana XV. pulveris *A.*, unde in principio magnos in oculis dolores sensit, & levi diarrhæa laboravit, post paucos autem dies cœpit visus emendari, & spatio sex septimanarum omnis albugo disparuit; & oculus dexter fuit perfecte curatus; sinister autem fuit adhuc debilis; hinc pergit in usu ejusdem pulveris, & spes est: fore ut is quoque integrum suum robur recuperet.

EXPERIMENTUM XX.

Fœmina, 39. annorum, a 14. annis, amaurosi laboravit in oculo dextro, & sinister oculus eodem malo afficiebatur a sesquianno.

Misera nil potuit videre, nec diem a nocte discernere, nec sola ambulare.

Postquam multa adhibuisset remedia sine omni effectû, sumfit tandem pulverem *A.*

Dolores validissimi, dilacerantes, perterebrantes & lancinantes in oculis a principi-

cipio orti sunt, & cœperunt oculi vehementer plorare.

Post tres septimanas proruperunt menses copiosi, qui jam ab aliquot annis retinebantur.

Post sex circiter septimanas cœpit lumen clare distinguere, & pupillæ in utroque oculo fiebant mobiles.

Quinque nunc menses finiti sunt, quibus utitur hoc pulvere, & oculo sinistro objecta videt, colores distinguit, & sola per plateas ambulat; dexter autem oculus male se habet, licet pupilla sit mobilior, & luminis sensus penetret; nullus autem color discernitur, nec figura objecti.

Ulteriori autem usu hujus pulveris speramus hunc quoque oculum bonum futurum, cum jam quædam in melius mutatio observetur.

Ægra autem est quam contentissima, quoniam uno oculo videt, & sola ambulare potest.

Menstruorum fluxus ipsi omni tertia septimana redit ; reliquæ corporis actiones sunt quam sanissimæ.

EXPERIMENTUM XXI.

Fœmina, 33. annorum, primis diebus puerperii summis in mamma dextra doloribus afficitur; mamma tumet, dura est, rubet.

Applicatis bonis remediis dolor mam-mæ cessat, rubedo disparet, durities emollitur, sed mox vehementissimus dolor occupat aurem utramque, & altero die pus effluit ex utroque meatu auditorio, & dolor remittit.

Hic puris fluxus durat per quinque dies, & tunc sponte sistitur.

Triduo post conqueritur ægra de tensione in oculis; dicit sese objecta non rite videre; tandem perit totus visus, & oritur amaurosis in utroque oculo.

Applicata vesicantia ad nucham & post aures, data remedia purgantia, aliaque de-

derivantia , solventia , discutientia &c. ,
nil levaminis adferunt , & malum durat
per septem annos.

Nunc sumit per tres & dimidium men-
ses pulverem *A.* & jam sola ambulat , &
incipit objecta etiam minora discernere.

In principio magnos in oculis dolores
ex usu hujus remedii passa est.

Menstruorum fluxus semper bonus &
regularis fuit.

EXPERIMENTUM XXII.

Ancilla , 20. annorum , ante medium
annum laboravit ophthalmia inflammato-
ria in oculo sinistro , quæ in suppuratione
nem abiit.

Pus corneæ laminam exterioriorem pe-
netravit , & relinquebatur inde crassa ci-
catrix , & tota cornea fuit opacata , at-
que ægra eo oculo nil poterat videre.

Cum incassum tentata fuissent plurima
remedia , tandem dabatur pulvis *A.* ;
cujus usu spatium binorum mensium cornea

42 DE PULSATILLA NIGRICANTE.

serena & pellucida facta est, cicatrix evanuit, & ægra visum integre recuperavit.

Huic ægræ retinebantur menses jam ab integro fere anno, qui mox ab usu hujus pulveris comparuerunt copia bona, & observarunt deinceps semper debitum ordinem, & solitam periodum.

EXPERIMENTUM XXIII.

Mulier, 43. annorum, ex partu difficili afficitur amaurosi utriusque oculi, & jam a binis fere annis nil videt.

Exhibetur ei pulvis *A.*, qui in principio ingentes in oculis dolores produxit; spatio autem septem septimanarum tantum boni præstitit, ut ægra jam rite peragat labores domesticos, & sola possit per plateas incedere.

EXPERIMENTUM XXIV.

Mulier, 40. annorum, dextro oculo nil videt, quoniam lens crystallina grisea est, & penitus opaca.

Uti-

Utitur nunc pulvere *A.* per sex septimanas, & lens fit tenuior, & ægra eo oculo jam quædam videt, & distinguit.

EXPERIMENTUM XXV.

Juvenis, 22. annorum, visum in utroque oculo adeo debilem habet, ut characteres majoris etiam magnitudinis legere amplius non possit.

Penetrantissima ipsi adhibita sunt remedia sine omni effectu; nunc per sex septimanas sumit pulverem *A.*, & jam commodè legit impressos characteres, & reliqua omnia objecta melius videt.

EXPERIMENTUM XXVI.

Vir, 42. annorum, casu fortuito sibi vulnus inflixit in medio corneæ oculi dextri; magna sequebatur inflammatio, quæ repetitis venæ sectionibus, aliisque remediis derivantibus ac antiphlogisticis mitigata fuit, verum mansit fœda cicatrix, & crassa opacitas in tota cornea.

A variis varia collyria, aliaque remedia applicabantur ; morbus autem semper in pejus mutabatur.

Nunc per tres menses usus est pulvere *A.*, & vix amplius cicatricis minimum vestigium superest, cornea tota optime pellucet, & oculus objecta perfecte videt.

EXPERIMENTUM XXVII.

Puer, 8. annorum, ante binos annos variolis laboravit, & his superatis oriebatur inflammatio in utroque oculo, qua disparente remansit opacitas in tota cornea oculi dextri, & sensim formabatur pannus crassus ; in oculo sinistro observatae sunt variae maculae albæ, quæ visum turbarunt.

Spacio binorum & dimidii mensium usu pulveris *A.*, oculi ambo perfecte sunt curati.

EXPERIMENTUM XXVIII.

Juvenis , 22. annorum , a septem mensibus gerit testiculum dextrum induratum , & magnum ex gonorrhæa , remediis adstringentibus suppressa.

Tentavimus pulverem A. , & spatio binorum mensium testiculus ad statum naturalem fuit redactus.

EXPERIMENTUM XXIX.

In viro , 31. annorum , eodem morbo laborante eundem pulverem adhibuimus longo tempore , verum nulla fiebat mutatio.

EXPERIMENTUM XXX.

Vir , 24. annorum , pertæsus diuturnæ gonorrhææ , parat sibi injectiones ex remediis saturninis , quibus virulentæ materie fluxus sistitur ; & urinæ ardor cessat.

Se tunc cito curatum gloriabatur , & gaudebat ; verum post duodecim circiter
dies

dies dolorem obtusum sensit in testiculo dextro , & eum tangendo observat esse multo majorem , & durum valde.

Sumsit remedia purgantia & mercurialia , sed sine effectu per aliquot septimanas.

Tandem me accessit , & re bene examinata adhibui pulverem *A.* , ex cujus usu spatio binorum mensium magnum levamen sensit ; etenim testiculus mollis factus est , & multo minor ; & tunc se jam curatum putavit , & ab ulteriori usu remedii abstinuit.

Contigit postea , ut iterum præter causam sibi cognitam idem testiculus valde intumuerit , durus admodum evaserit , & cœperit multum dolere.

Unde anxius rediit , & novam pulveris dosim efflagitavit.

Dedi tunc purgans ex granis *XL.* Japlap. & totidem granis cremoris tartari ; & altero die præbui grana *XX.* pulveris *B.*

ma-

mane, eandem dosin iteravi ad meridiem, & vesperi.

Hac ratione, diligenter continuando, spatio novem septimanarum perfecte convaleuit æger; testiculus naturalem magnitudinem, mollitiem, & figuram iterum obtinuit.

EXPERIMENTUM XXXI.

Homo, 29. annorum, pannum crassum jam a 23. annis habet in oculo sinistro supra totam corneam transparentem.

Hoc malum ex variolis confluentibus originem derivavit.

Pulvis B. intra paucos dies manifestam induxit mutationem; pannus hinc inde tenuior & transparens fiebat, & æger cœpit lumen bene distinguere.

Mensis spatio pannus evanuit, & relinquebatur solummodo in latere sinistro levis nubecula; quæ sensim quoque difflatur.

Statim in principio dedi huic ægro ter quotidie scrupulum unum pulveris B., nec amplius dosim auxi.

EXPERIMENTUM XXXII.

Fœmina, 50. annorum, ab aliquot annis laborat in oculo dextro amaurosi, & in sinistro habet cataractam.

Nunc in tertium mensem utitur pulvere A. & iris in oculo dextro fit mobilis, & cataracta jam videtur multo tenuior, sed ægra nullam adhuc lucem percipit.

EXPERIMENTUM XXXIII.

Vir, 40. annorum, ex morbo acuto, gravi admodum, visum in utroque oculo sensim amisit; in dextro orta est amaurosis, & in sinistro glaucoma.

Per aliquot annos utebatur variis remediis, sed a nullo sensit in oculis levamen.

Per binos menses nunc sumit pulverem A., & glaucoma minuitur, iris in
ocu-

oculo amaurotico mobilis fit, & æger candelam vespertino tempore lucentem distinguit.

EXPERIMENTUM XXXIV.

Puer, 6. annorum, oculo dextro fere nihil videt, quoniam is totus est opacus, & turbidus ex morbo varioloso, quem biennio abhinc passus est.

Sumfit nunc pulverem *A.* per binos & dimidium menses, & oculus est serenus, & visus bonus.

EXPERIMENTUM XXXV.

Puella, 9. annorum, ad depellendam oculi dextri inflammationem applicuit collyrium ex aqua rosarum, & vitriolo albo; valde tunc doluit oculus, & aucta fuit inflammatio.

Venæ sectionibus & remediis antiphlogisticis alvum ducentibus opus erat, ut suppuratio impediretur.

Cessit tandem inflammatio, sed mansit opacitas in tota cornea, & oculus erat adeo sensibilis, ut nec minimum lumen ferre potuerit.

Dedi ter de die grana X. pulveris *A.* & altero statim die oculus, qui antea erat totus ficcus & aridus, coepit multum plorare.

Spatio octidui puella eodem oculo potuit lumen sat commode ferre.

Finito mensis spatio oculus bonus fuit; nec necesse erat augere remedii dosim, quoniam hac cito & bene perficiebatur curatio.

EXPERIMENTUM XXXVI.

Juvenis, 13. annorum, ad angulum externum oculi dextri habet tumorem ex rubro lividum a medio anno, & tota ejusdem oculi cornea est opaca, & obducta crassa albugine.

Suasi, ut ter de die fumeret grana X. pulveris *A.*, qui in principio magnos dolores excitavit in oculo et tumore.

Spa-

Spatio octidui ex tumore fiebat abscessus, qui sponte rumpebatur, & pus bonum, copiosum effluxit.

Curavi dein ruptum tumorem tegi emplastro diach. simplici, & jussi, ut continuaret pulverem *A.* eadem dosi.

Spatio unius mensis tumor totus dissipatus est, & oculus naturalem pelluciditatem recuperavit.

EXPERIMENTUM XXXVII.

Puer, 10. annorum, ulcus fordidum & magnum habuit ad tibiam pedis dextri, collum & scapulam dextram serpigo antiqua occupavit.

Sumsit ter de die vasculum infusi lenioris *Pulsatillæ nigricantis*, & eodem infuso eluit mane & vesperi ulcus, & dein lintea carpta eodem infuso madida applicuit.

Spatio binorum fere mensium non solum ulcus perfecte fuit curatum, sed etiam serpigo tota evanuit.

Urina ex usu hujus infusi copiose eliciebatur.

EXPERIMENTUM XXXVIII.

Vir, 46. annorum, in oculo dextro propter cataractam admodum densam nil videt.

Sumsit nunc per quinque septimanas pulverem B., & cataracta videtur tenuior, & æger, dum candela incensa fertur in cubile, lucis splendorem percipit.

Magnos semper ex assumpto remedio dolores sentit in oculo affecto.

EXPERIMENTUM XXXIX.

Vetula, 65. annorum, ultra viginti annos oculo sinistro prorsus nil videt; erat enim is totus ex ophthalmia inflammatoria destructus, & habebat figuram, molemque præternaturalem.

Sumsit per binos menses pulverem A., unde in principio dolor ingens in oculo oriebatur, post aliquot dies cœpit pus
per

per narem finiftram mungendo prodire, dein ex partibus internis palpebrarum, & earum margine copiofum pus protrudebatur; membranæ crassæ, albæ, & variegati coloris, factæ sunt tenuiores, moles oculi diminuta est, & ægra hoc oculo potest nunc objecta distinguere.

EXPERIMENTUM XL.

Vir, 62. annorum, in oculo sinistro jam ultra septem annos habet cataractam, & nihil videt, oculus dexter ita quoque debilitatus & sensim turbidus factus est, ut miser nec labores suos amplius perficere, nec solus in platea ambulare potuerit.

Sumfit ter quotidie grana X. pulveris B., & jam solus per plateas incedit libere, & labores suos, qui oculum exactum requirunt, peragit, & in oculo sinistro candelæ lucentis splendorem percipit.

In hoc ægro promptissimum remedii effectum observavi; nam hæ mutationes spatio duodecim dierum contigerunt.

Sunt adhuc numerosissimi ægri, qui extracto *Pulsatillæ nigricantis* utuntur, & in pluribus bonum effectum jam experior.

Vir, 35. annorum, pertinacissima melancholia laborans, & totus macilentus sumsit pulverem B. & inde intra paucum tempus reficiebatur, perversæ mentis ideæ disparuerunt, rediit robur, & sanitas.

Unde putabam: idem forsan medicamentum profuturum Epilepticis aut Maniacis.

Rogavi propterea Dominum *Faucken* & Dominum *Rechberger*, ut in suo Nosocomio ad S. Marcum, ubi tot homines similibus malis affecti decumbunt, experimenta instituerent.

Verum nec in morbo epileptico, nec in mania ullum ex hoc remedio effectum observarunt.

Augebatur dosis , donec epileptici drachmas duas , & aliqui maniaci drachmas tres pulveris B. per diem assumsissent; nec ullo modo inde afficiebantur.

COROLLARIA.

- 1.) *Pulsatilla nigricans* est remedium innocuum & efficax.
- 2.) Ægri videntur facilius ferre extractum hujus plantæ, quam ejus aquam destillatam , quoniam hæc majori dosi data aliquibus conatum vomendi , & nauseam excitavit.
- 3.) Nihilominus sunt ægri , qui hanc aquam sine omni molestia assument, & iis subinde prodest in vehementissimis artuum doloribus nocturnis , in tophis venereis &c. profuit quoque quibusdam paralyticis.
- 4.) Extractum *Pulsatillæ nigricantis* solvit potenter , nil tamen in corpore turbat.

56 DE PULSATILLA NIGRICANTE.

- 5.) Pluribus movet urinam copiose.
- 6.) Quibus tormina ventris excitat, & dein leviolem diarrhæam, his salutare plerumque est.
- 7.) In quibusdam chronicis oculorum affectibus videtur maxime convenire, & vix non specificè in oculos agere.
- 8.) Bonum est: si ægri sentiant inde in oculis dolorem.
- 9.) Amaurosim subinde curat, quandoque diminuit cataractam; pannos autem, ungues, & albugines frequenter dissipat, neque opus est ullo remedio externo.
- 10.) Infusum *Pulsatillæ nigricantis* tuto quoque datur interne, applicaturque externe in foedis ulceribus, in carie, & serpigine.
- 11.) Quibusdam foeminis fluxum menstruum, præternaturaliter suppressum, *Pulsatilla nigricans* iterum excitat, & redigit in ordinem.

A P P E N D I X.

Biennio abhinc edidi libellum de usu interno & externo herbæ *Flammulæ Jovis*, & multis experimentis comprobavi: *Flammulam Jovis* efficacissimum quandoque Remedium esse in pertinacissimis & diuturnis capitis doloribus, in ossium doloribus nocturnis, in cachexia venerea, in scabie, herpete, in ulceribus ichorosis, fungosis, cancrofis, in carie ossium &c.

Iterata experimenta usu ejusdem herbæ & a me & aliis multis Medicis instituta eundem iterum effectum, & eandem efficaciam confirmant & adtestantur.

Fœminæ plures, summa & tristissima melancholia laborantes, infuso *Flammulæ Jovis* integre restitutæ sunt.

Ferdinandus *Leber* chirurgiæ Professor cancrum exulceratum mammæ, qui nec cicuta nec aliis medicamentis mitigari poterat, sola *Flammula Jovis* radicitus percu-

ravit publice coram suis discipulis & quibusdam Medicis.

De usu & utilitate *Cicutæ* ulterius differere superfluum arbitror ; quum novi viros cordatos, & bonos Medicos illam ea, qua par est, æquitate respicere, illamque ægris suis optato cum successu sæpe adhibere.

Extractum *Aconiti* flore cœruleo, seu Extractum *Napelli* nova experimenta semper magis magisque commendant ; & est sane ! egregium medicamentum, quod parva dosi multum præstat.

Prodest frequentissime in malis venereis, ubi laudata alia remedia incassum adhibentur.

Tollit quandoque exostoses venereas, & articulos rigidos reddit mobiles.

Levavit sæpius Podagram, Arthritidem, & Rheumatismos pertinacissimos.

Dedi hoc extractum in similibus morbis, etiamsi febris adfuisset valida; sed tunc adjunxi debitam nitri quantitatem.

Et

Et observavi hac methodo aliquoties vehementissimos dolores fuisse intra aliquot horas penitus dissipatos, qui per multos dies copiosissimis aliis medicamentis nec leniri poterant.

Plerumque fudor largus sequebatur.

Ægri ferunt hujus extracti grana duo, tria, quatuor, quinque &c. nycthemeris spatio, dosibus divisis.

Oxymel ex recenti & succulento *Colchici autumnalis* Bulbo paratum, plures iterum gravi hydrope, vel & asthmate glutinoso pessime affectos curavit pellendo urinam, aut promovendo sputa copiosa.

Si hoc oxymel ex Bulbo arido vel farinoso conficiatur, tunc caret omni efficacia.

Extractum *cicutæ* mixtum cum oxymelli *colchico* in hydrope, a viscerum obstructionibus orto, sæpe mira præstat.

Hyosciami Extractum spasmos & convulsiones frequenter compescit; juvat quandoque in morbo epileptico, in mania, & furore.

Hisce diebus vidi sacerdotem optime valentem, & fungentem munere honorifico, ad quod perfecta mentis sanitas requiritur, qui ante binos annos mania laboravit.

Similes casus existunt plures.

Fœmina, 38. annorum, per tres integros annos singulo mense bis vexabatur paroxysmo gravissimo epileptico, curata solo *hyosciamo*, jam ultra annum optime se habet, hilaris est & libera ab omni malo.

Hyosciamus tusses molestissimas phthi-
ficorum quandoque longe melius & citius mitigat, quam ipsum opium.

Parva dosi subinde optimo cum successu exhibui extractum *Hyosciami* in convulsionibus infantum, ortis a terrore.

Hoc extractum recta methodo datum ægris nunquam nocet, & confert sæpe.

Miror propterea magnæ famæ Medicum in ultimo suo tractatu extractum *Hyosciami* aut inutile pronunciare aut no-
xium;

xium; licet id propria experientia non observaverit, sed audierit solummodo ex aliorum relatis.

Ego certus sum, quod doctissimus ille Vir, quem vere veneror, aliam de *Hyosciamo* sententiam confiteretur, si solita sua prudentia ejus extractum in ægris suis tentaret.

